

BAJAI HIRLAP

Társadalmi Hetilap.

Megjelen minden vasárnap reggel.
Szerkesztőség: Városi bérház, I. emelet.
Kiadóhivatal: Kazai József könyvnyomdája, hol az előfizetések
és hirdetések felvételnek.

Felölös szerkesztő és laptulajdonos:
Dr. Lemberger Ármin.

Előfizetési árak
Egész evre 10 korona, félévre 5 korona, negyedévre
2 korona 50 fillér. — Egyes szám ára 20 fillér.
Hirdetések jutányosan számítatnak.

Társas életünk.

A figyelmes szemlélő, ha jól szemügyre veszi a környezetében történő dolgokat, sokszor talál alkalmat arra, hogy a könyvből tanultakkal éppen ellenkező jelenségeket tapasztaljon. Hogy ne menjünk például messze, mindjárt láthatjuk a mi társas életünkönél. A könyvek azt mondják, hogy az ember társas lény, amely a társaságot nemcsak keresi, hanem nélküle meg sem tud élni. A valóságban pedig azt látjuk, hogy a társas életünk lazul, szakadozik és mindjárt szűnni kezd, alacsony nívóra süllyed.

Még a közelmúltban is élénk, kedélyes társas élet volt Baján. Nemesak a rokonok, hanem barátok és jó ismerősök is felkeresték egymást, hogy együtt töltsék el a hosszú téli estéket és ha 3-4 társaság jött össze kávéházban vagy vendéglőben, úgy első dolog volt az asztalokat együvé állítani, hogy együtt maradhassanak, együtt mulathassanak. Ma egészen másképp van a dolog sorja. A társas összejövetelek ritkák és vendéglőkben keresik a kis asztalokat, amelyeknél kevesen férnek el, mert az bizalmasabb.

Sokan mondják, hogy a társas életet a legkevésbé teszi az anyagi viszonyok megváltozása. A mostani időben jóval kisebb a kereset és a szükségletek, a mulhatatlan szükségések beszerzése nagyobb áldozatokkal jár, mint azelőtt. Lehet ebben valami igaz, de nem sok, mert azt látjuk, hogy nálunk a régi mód szerint él a közönség vagyos része, nyoma sincs a lemondásnak, sem pedig a szükségletek lejjebb szállításának bármely téren, kivéve a társas összejöveteleket, amelyek az egész városban alig léteznek 3-4 körben.

Mi magunk sem akarjuk hinni, hogy

társas életünk pangásának a vagyoni viszonyok változásában kell az okokat keresni. Nem is keresnénk az okokat, ha nem féltenénk, hogy az elkülönözésből a közszellem fog elromolva kikerülni és hogy így haladván, nem leszünk képesek társadalmi akciókra, amelyekre pedig nagy szükség van. Ez tehát az ok, amiért a kérdéssel foglalkozunk és igyekezzünk kimutatni az okokat és az eszközöket a baj gyógyítására.

Kétségen kívül igaz, hogy mai napság sokkal többet kell dolgozni, mint régen kellett. Ma már nincsenek színekurák, ma kell, hogy ki-ki erejének javát használja fel munkája végzésénél. Így azután bekövetkezik a társaság tagjainál az az állapot, amikor az ember elfáradva, elcsigázva mindenre gondol, csak arra nem, hogy neki a társadalom iránt is vannak teljesítendő kötelezettségei. S miután ez az állapot tisztelőtreméltó, gáncsolni valót senki sem találhat benne, hanem ellenkezőleg az elfáradt emberek terhére át kell venni másoknak u. m. egyesületeknek és társulatoknak.

A bajai társas-egyletek ezen a téren tesznek a legkevesebbet. A célzóvész-társulat az egyetlen, amely nyáron és őszkor gondoskodik a társas élet fejlesztéséről. De ezzel végeztünk is, mert a kaszinó társas estélyei az utóbbi időkben alig látogatottak, a kereset, kaszinó termén tujja alakította, de tenni tagjainak társas szórakozásáért ugyan semmit sem tesz, a polgári olvasó-kör pedig az egy téli mulatságával eléget velt tenni minden társadalmi kötelességének. Az ifjabb egyletekről nem lehet szó, mert kisebb körben mozognak és csekélyebbek a rendelkezésükre álló eszközök. Annál súlyosabb azonban a fentemlített 3 társas egylet hanyagsága, amely 3 egylet kötelességének nem

felel meg és így vétséget követ el alapszabályai ellen, mert a társasélet fejlesztését tüzték kicézelni és éppen ezt hanyagolják el.

Reméljük, hogy az egyletek vezetői e szavakat megszívlelik és gondoskodnak élénk társas életéről, amely ébren és romlatlanul tartja meg a város közszellemét.

X.

Helybeli és vidéki hírek.

Baja iparfejlesztési ügye az iparkamarai ülésen. Hegedűs Sándor n. kir. kereskedelemügyi miniszter tudvalevőleg leiratot intézett a szegedi kereskedelmi és iparkamarához városunk iparfejlesztése érdekében. Ezen leiratot tárgyalta a f. hó 9-én tartott ülésében az iparkamarai elnökség, bejelentve, miként foglalkozik városunk ipari viszonyainak beható tanulmányozásával és a kívánt javaslat elkészítésével.

Házasság. Löwy Ferencz előkelő szabadkai kereskedő f. hó 18-án esütörtökön d. u. 3¹/₂ óra körül esküszik örök hűséget a helybeli izr. templomban a kedves és művelt lelkű Reich Judit urhölgynek. Az esketést a budapesti izr. hitközség illusztris főrabijja, Dr. Kohn Sámuel, a vőlegény rokona, fogja végezni.

Október 6. A helybeli állami tanítóképző intézet ifjúsági Önképzőkör, okt. 7-én délelőtt áldozott kegyelettel az aradi tizenhárom emlékének. Az intézet tanárkarának és az összes ifjúságnak jelenlétében megtartott ünnepély a következő programmal folyt le: 1. Megnyitó beszéd. Tartotta Hum József IV. o. tn., az Önképzőkör ifj. alelnöke. — 2. Visszaemlékezés, Nagy Józseftől. Zongorán előadta Janovics Antal III. o. tn. — 3. Világos után, Hamvay Ödöntől. Elmondta Torray János III. o. tn. — 4. Nemzeti zászló, Huber Károlytól. Előadta az ifj. énekkar. — 5. Október 6. Váradi Antaltól. Szavaltta Graf Sándor IV. o. tn. — 6. Gyászhangok, Szentiványi D.-től. Előadta az ifj. zenekar.

TÁRCZA.

A csutora, a pipa, meg a Csuka.

A „BAJAI HIRLAP” eredeti tárczája.

Írta: Tóth László.

Áldott jó ember volt az öreg Csuka Péter. Szerette is őt a faluban mindenki, egyedül csak mi rettegtünk tőle. — I. i. a tanítványai.

Mert hogy zavart ne csinálják, hát megsugom, hogy mester volt az öreg, még pedig nemesak a tanításban, hanem a vesszőforgatásban is. — De kitűnően értett a poharak kezeléséhez is.

Volt neki egy óriási nagy *klipitroklopatoriuma* — hétköznapi nyelven *csutorának* hívják — a mely folytonosan az oldalán csüngött, tele jöfőle itókaival.

Ha aztán én néha — a vásottak közül — megkerdeztem, „ugyan tanító bácsi minék is az a nagy „hasas” ott az oldalán? Ő nagy baraczkot nyomott csontos ujjaival a fejemre, s borízú reszelős hangon a fülembé hörgött: „*Türelem! iszom fiám, türelem!*”, nagyon rosszak vagytok, s azért kell nekem a „klipit.”

Ha tele volt a „hasasa”, akkor nem volt semmi baj, s lámpával sem lehetett volna találni nálam jobb embert. De ha néha megtörtént, hogy előbb elfogyott a „türelem” mielőtt még az órának vége lett volna, akkor jaj volt szegény árva fejünknek! A milyen jó volt azelőtt, épp olyan rossz tudott lenni ezután. A hol ért, ott ütött bennünket. Semmiségért — a mit máskor figyelembe sem vett — úgy elverte rajtunk a port, hogy egyikünk-másikunk még most is emlegeti.

Hál’ Istennek, hogy ezen incidensek ritkán estek meg, akkor is úgy hónap utolja felé, mikor már az öregnek nem volt egy krajczár elihatója sem. Ilyen esetekben aztán szent kötelességünknek tartottuk, hogy a kulacsot magunk megtöltessük.

A krajczárokat és hatosokat összekuporgattuk, s ha fogytán volt az öreg türelme, hát vettünk neki Mózsitól.

Nekem állt legfőképp érdekemben, hogy a nevezetes „klapatorium” örökké telve legyen, mert ellenkező esetben engem kapott elő legelőször is, mint főzinkost, mert én voltam a legnagyobb. (!) Én rajtam kezdte kitölteni bosszuját s csakis miután engem eléggé megtépázott, került sorra a többi is. Az utolsó rendesen csak egy *legyintést* kapott mester uram vaskos tenyerével, a mi más ember markából testvérek között is megért volna őtől, ha nem hatot; el lehet hát képzelni, hogy mit kaptam én, mikor még az öreg nem volt kifáradva.

Kék-zöld voltam mire haza kerültem, s látamra anyám ijedten csapta össze kezét.

— „Mit csináltál te gézengúz! ? Úgy-e megint duhajkodtál?! Nem megfogadtad már számtalanszor, hogy jól viseled magad?!”

Ezzel aztán nekem esett, s úgy elrakta rajtam a port, hogy a tanító se’különb. Hiába szabadkoztam, hogy hisz’ nem duhajkodtam s a legjobb szándékkal elkerültem volna a verést; erősen állítottam, hogy a tanító bácsi „kulacs” az oka mindennek, nem hitték el, s annál jobban vertek.

Beesuktak a kamrába, s egész nap nem mozdulhattam ki. Láthatni tehát, hogy kettős okom volt a kulacs telítve tartására. Kétszer húztam a

rövidebbet, holott egyszer sem kellett volna! Nem is türtem, hogy ily czudarai bánjanak velem, s szőkési kísérleteken törtem a fejem. Hogyne! csak nem maradhatok itt becsukva ártatlanul?! Volt a kamrában egy istentelen nagy latorja, a melyet rendesen kazalozásra használtak. Minden jó lett volna, csak az volt a baj, hogy nem erre a célra készült; igen nagy is volt az istenadta. Az ablak nem feküdt ugyan valami magasban, de az én terememhez nagyon is magasnak tűnt fel.

A létra nehéz is volt, meg aztán magasabb is a tetőzetnél, s így nem lehetett felállítani. Már kezdem megbarátkozni a szomorú rabsággal, mikor egyszer csak szemembe öllik a nagy fűrész. Ott lógott a sarokban egy fejcs szegen. Uezezu nekem sem kellett több. Leakasztottam hamarosan, s a mennyre gyenge karjaim engedték, neki estem a létrának, hogy kisebbre szabjam. Izzasztó egy munka volt. Éppen az utolsót nyisszantottam, mikor kinyílt az ajtó, s belépett rajta anyám, ki a sötétségtől nem látta, hogy mivel foglalkozik szerelmetes fia.

Szigorú, de jóságos mosolylyal mondá:

— Kijöhetsz te „jó madár”, de jól viseled magad!

Még a szerafok zenéje sem hangzott volna szebben e pár szónál. Örömben elhajítottam magamtól a fűrész, a mely aztán úgy vágódott a tejesköcsögök, kávésesészek stb. sorozatához, hogy szegények menten halálnak halálával haltak meg.

Belátva a helyzet komolyságát, hamar kisorsantam anyám mellett, nehogy a szabadság újra fogsággá változzék!

Közigazgatási bizottsági ülés. Baja város törvényhatósági bizottsága f. hó 8-án *Schmausz* Endrő főispán elnöklésével ülést tartott, melyen a szakelőadók a hatáskörükhöz tartozó közigazgatási ügy állapotáról tettek jelentést.

Eljegyzés. *Bossányi* József, a Schlick-féle vasöntő és gépgyár részv. társ. tisztviselője eljegyezte *Erdélyi* Gyula városi főjegyző ur kedves leányát *Etelkát*.

Egyházmegyei hír. *Antalkovics* Vilmos Katymárról Szontara kápláni minőségben áthelyeztetett.

Vörheny Csávolyon. A gyermekek között Csávolyon vörheny járvány lépett fel. Számítalmatlanul sokan estek meg, mert a lakosság az orvos segélyében még mindig nem hisz. — A hatóság a legmesszebb menő övintézkedéseket rendelte el.

Népszámlálás. Mint lapunkban már jeleztük, f. hó 10-én városunkba érkezett *Vizkonyi* oszt. tan. a statisztikai hivatal főosztályosja és d. e. 1/2 10 óratól 1/2 1 óráig tartó instrukтив előadásban informálta a népszámlálókat teendőik felől.

A bajai jótékonycélú leányegylet közhírré teszi, hogy népkönyvtárral f. hó 21-én megnyitja. A megnyitás napján vendégeket szívesen lát az egyesület.

Törvényhatósági közgyűlés. Baja város törvényhatósági bizottsága folyó évi október hó 15. napján délután 3 órakor rendszerint közzgyűlést tart a következő tárgysorozattal: 1. Polgármester jelentése a közigazgatás állapotáról. 2. A nagym. földművelésügyi m. kir. miniszteriumnak leírta Baja város árterületének a pestmegyei sárközi ármentesítő tursulat árterületeire leendő esakolása ügyében. 3. Ugyanannak leírta a falkölköröl és fásításról alkotott szabályrendelet tárgyában. 4. A nagym. m. kir. Belügyminiszteriumnak leírta a kórházorvos jutalmazására és fizetési pótlékára vonatkozó közgyűlési határozat jóváhagyása tárgyában. 5. A kiküldött bizottságnak jelentése a bajai kir. törvényszék visszaállítására tárgyában. 6. Polgármester előterjesztése a közúti halózatnak újból leendő megállapítása iránt. 7. A városi tanácsnak előterjesztése a kórházi élelmézési vállalat meghosszabbítása iránt. 8. Ugyanannak jelentése a városbazar VIII. és X. ugy. a bérház XI. számú bálhelyiségeinek berbeadása iránt megtartott árverés eredményéről. 9. Ugyanannak jelentése a főkert mögötti 793/1200 hold buczakföld haszonbérbe adása iránt megtartott árverés eredményéről. 10. Ugyanannak jelentése a toronyórák és a városház orájának kezelésére és rendben tartására nézve megtartott árlejtés eredményéről. 11. Ugyanannak jelentése a szivattyús közkutak fenntartása iránt megtartott árlejtés eredményéről. 12. Ugyanannak jelentése a tüztöltő-laktanya berletének meghosszabbítása iránt tett ajánlat tárgyában. 13. Ugyanannak javaslata az árvaszék személyi és dologi kiadásainak részbeni fedezésére a gyampénztári tartalékalap kamattővedelméből 1800 koronának az 1901. évi

házi pénztári költségelőirányzatba leendő felvétele iránt. 14. Ugyanannak jelentése az alsóvárosi leányiskola céljaira szükséges helyiség kibérlése tárgyában. 15. Ugyanannak javaslata a jövő évi január havában fogantatandó népszámlálás alkalmából a számláló kerületeknek lapidij és munkadíj szerinti fokozatos osztályokba leendő sorozása tárgyában. 16. Ugyanannak javaslata Király István városi rendőrnök nyugdíjazása tárgyában. 17. Ugyanannak javaslata a házi-, szegényházi-, közezési- és nyugdíjpénztár 1901. évi költségvetésének megállapítása iránt. 18. Pécs sz. kir. város közönségének átirata a köztisztviselőknek a közési teherviseleshez leendő bevonása érdemében az országgyűlés képviselőházhoz intézett felterjesztésének pártolása iránt. 19. Rajkoviányi József ugy. városi tanácsnak kérényve a terhére rótt és a gyampénztári tartalékalap javára eső 171 korona károszégnek felfizetése alul leendő felmentése iránt. 20. A bajai gör. kel. szerb hitközségnek kérényve 251 □-ól közterületnek ingyenes átengedése iránt. 21. Berger Annin, Honig J. utóda, Rajkoviányi Karoly, Vitzthum József és Vuics József bálterületek kérényve a városi szekházban általuk berelt bálterületek berletének meghosszabbítása iránt. 22. Özv. Osztóics Simonné bajai lakosnak kérényve özvegyi nyugdíjának megállapítása és kegydíjban leendő részcsésítése iránt. 23. Gyulánszky József közezési vállalkozónak ajánlata az öt évi közezési sorrendbe felvett közezési munkálatoknak 3 év alatt leendő fogantatására tárgyában. 24. Netán utólag megbeérkező és szabályszerűen közhírré teendő egyéb tárgyak.

Uj ügyvéd. *Dr. Szirmai* Vidor földünk ügyvédi nodáját a néh. Fischer Sámuel-fele emeletes házban megnyitotta.

Kérelem. Mindazon szülők, kik gyermekeiket fúvó hangszer kitanulására óhajják odaadni, értesítenek, hogy gyermekeik ingyen ki fognak taníttatni a helybeli fúvósiskolában az esetre, ha a szülők kötelezik magukat, hogy gyermekeiket három évnél előbb el nem vonják a fúvós iskolától. Jelentkezni lehet a fúvós iskolán naponta este 7—8 óráig. *Gardalics* Lajos oszt. parancsnok, a zenekar vezetője.

Ipartestületi részvények. A helybeli ipartestület által hazvételei, építési s a berendezési költségek részbeni fedezésére kibocsájtott részvények a közönség részéről nem részesültek a kellő pártolásban s azok jegyzése eddigelőt igen szűk körben történik. Minthogy az ipartestület által elemi óhajtott cél a legmegelőbb felkarolást megérdemli, lapunk útján is felhívjuk a közönség jóakaró figyelmét e részvényekre s kérjük azokat minél tömegesebben jegyezni.

Tűz. Agárdy József Ujvilág-utcza 208. sz. házában f. hó 12-én éjfel után 3/4 1 órakor tűz ütött ki, amely a fedett tekepályát és a szénapajtot elhamvasztotta.

Vigan a halálba. Balog János vasuti áll. felvigyázó vigan elte világát. Alig mult el nap, hogy jól be ne rugott volna. A mult egyben öngyil-

kosági kísérletet követett el, amely azonban nem sikerült. F. hó 8-án búsuzó levelet írt anyjának és bátyjának Szegedre, Posta áll. főnököknek, Dazendy hivatalnoknak és másoknak. Este cigánybandát vett magához és felkeresett volt apját Kraiesmer Ferenczet, aki a Szegedi uton lakik és ablaka alatt soká huzatott. Később 4—5 lépésnyire odább ment és rászólt a cigányokra: „Ne huzzátok tovább”. A cigányok a notát abba hagyták, mire ő föbe lötte magát és rögtön szönyt halt.

Kidobott vendeg. Csik Daniel VIII-ik körilakos a napokban Szabadkán egy rokonánál volt látogatóban. Beszélgetés közben öszszeszólalkoztak ugy, hogy tetlegességre került a sor, Csikot rakona kidobta a lakasából, a ki oly szerencsétlenül esett el, hogy bal lábát eltörte. A súlyosan megsérült Csikot a mentők a kózkórházba vitték. A rendőrség megindította a vizsgálatot.

Szerencsétlenség. Ma délelőtt Szlezák György és Kumpl József szabadkai lakosok mustot hoztak be a szőlőből, mely egy nagy hordóban volt koscsira feltelve Amint a hordót leemelni akarták, a koscsi megindult és a hordó a két ember kezére esett. Szlezák mutató ujját elvágta, Kumplnak pedig balkezén két ujját teljesen összeroncolta. Az előhívott mentők a sérültek kezét bekötözték, Kumpl lakására, Szlezákot pedig a kórházba szállították.

Rablótámadás az utcán. Vakmerő rablótámadás történt Szabadkán a Damjanics-utczában. Az eset részletei a következők: Özv. Franke Lajosné szül. Kovácsics Janka kulai lakosné pénzt vett fel a postán. Ugyanakkor a postán volt egy parasztruhába öltözött egyén és megleste, míg Franke né eltávozik. A Damjanics-utczába menet hirtelen elebe állott az az egyén, aki a postán volt és kérdezte tőle, hogy merre van a posta? Franke né meg nem is válaszolhatott a kérdésre, már is hatalmas üstést kapott jobb kezére, amelyben a pénztárcát tartotta, ugy hogy elszibbadt és ezáltal a rabló kikapta kezéből a pénztárcát, amelyben 140 korona volt, azután elfutott. A megrabolt urinő azozamal panaszt tett a rendőrségnek. A vakmerő rablót keresik.

Kamarai gyűlés. A szegedi kereskedelmi és iparkamara f. hó 9-én tartotta a havi teljes ülést *Szarvady* Lajos elnökléte alatt. Az ülés tárgyalásairól a következők tudósítást veszszük. Több, a kerületi iparosoknak, főleg műszövényeknek es egy törekvő kis posztógyárnak engedélyezett állam segélyről számolt be ezuttal is az elnökség. E segélyezések öszzege az utóbbi két hónap alatt 5430 koronát, az egész folyó évről tízezer koronát tesz. A kereskedelemügyi miniszter közli, hogy Karavukova községnek minden esütőtörőkön hetivásárt engedélyezett a kamara javaslatahoz képest, továbbá, hogy a kamara fölterjesztése alapján minden irányban megtette az intézkedéseket a németországi állomásokra szállítandó szőlő- és borfeszre küldemények gyors továbbítására. Megszavazta a kamara a kerületi ipartestületek tanácsmunka-kiállítására az elnökség által utalványozott 370 korona segélyt. *Kolányi* Zsigmond útkár jelentést tett a párisi kiállítás tanul-

Szabadon lélegzettem fel, mikor az Isten szabad egét mepillantottam.

Az ajtó előtt már várt rám néhány pajtásom, a kik hangos hurrahval üdvözöltek, s örömiükben sípkáikat az anyaföldhöz vertek, — a minék aztán megint egypár sípka adta meg az árat. Rövid konferenzia után elhatároztuk, hogy a halas tóhoz fogunk kirándulni.

„Igen ám: de oda horog is kell,” — veti oda Nyakas Karesi.

— „Jó lesz a rosta is, abba is bele kerül egypár darab csuka” — mondja Baloghék Gyurija.

Talán csak nem a tanító bácsit erted, elég abból egy is — koczkaztatja meg nagy öntetsző vigyorgással, Karpáti Janesi.

„Tudjátok mit; — mondom én, Pista bátyámnak van egy jó horogja, azt majd ha lehet cicsipem tőle. Várjatok csak, mindjárt itt leszek.”

De alig hogy lépek egyet befelé, hát anyám hangját hallom, a mint engem drastikus kifejezéseket használva keres.

— „Tyhü! az áldóját fiúk! a letra, — kiálltam el magam — arról egészen meg is feledkeztem. Lesz ám hadd el hadd, ha anyám itt talál bennünket. Majd később elmondom az egész históriát, most pedig szaladjon, ki merre lát!”

Ezzel ill a berek, nádak erek, úgy elpárologtunk, mint a kámfor. Mire anyám kijött a kapuba, már híriünk-hamvunk sem volt a nagy utcán, s ungon-berken túl voltunk. Rövid vágatás után a halastónál voltunk. Horgunk nem volt, no meg rostánk sem, hát csak úgy pusza kézzel álltunk neki a halfogásnak.

Már jó ideje ténferegünk ide-oda az iszapos vízben s még csak egy pirinkó halat sem találtunk! Vögre is addig lestünk, addig keresgélünk

egyik kötől a másikig, míg egyszer csak egy rák úrfi beollózta az újjamat. Ijedtemben felordítottam, és a számhoz kaptam ollos barátomat, a minék pedig az lett a természetes következménye, hogy ő kelme beleesimpaszkodott ajkaimba, s oly kegyetlenül magához ölelte őket, hogy a vér kiserkedt esokjai nyomán.

En hátra hőköltem e váratlan támadásra, miközben egy köben megbololyva hanyadt vágódtam a szenyos vízbe.

Nosza bógtem én, a hogy csak torkomon kifért míg pajtásaim erősen hahotázták ügyetlen-ségemet.

Kezdem hát rösteini a dolgot; valahogyan kikászolódtam a partra, s barátaim vigyorgása mellett vártam míg a ruhám megszárad...

Végre megszáradt, de ugy néztem ki, mintha szurokba mártottak volna...

Mivel még korán volt hazamenni, halászni pedig a történetek után egyáltalán nem akartam, elcsaltam hát pajtásaimat a kis pagonyba madarászni.

A határban minden fészket ismertem s megtudtam mondani, hogy ebben, meg ebben a fészkekben hány tojás, avagy fióka van.

Valóságos genie voltam ebben a tekintelben. De fel is használtam ebbeli talentumomat a madár mamák, no meg az én mamám legnagyobb „gyönyörűségére.”

Anyám nem győzött ruhával, mert csak úgy égett rajtam minden ruha.

Alapos elfenekelésék után mindig megfogadtam, hogy feléje sem nézek többé a madaraknak; de fogadásom rendszeren csak addig tartott, míg fészket nem láttam.

Ugy voltam a fészkezzel, mint az a ré-

szeges ember a borral, a ki megfogadja ugyan, hogy nem iszik többé egy csepp bort sem, de azért magában utána teszi: „Nem ám, míg nem látok!” Most is felébredt bennem a fészkezési szenvedély, s én voltam az első, a legmagasabb fit megmászásában. Ezen égfel való törésnek természetesen vadonat új nadrágom adta meg az árat, — nem is szólvá sípkámról, melyet a szél fejemről elragadt, s tova sodort a pagony fái közé. Dicsőségtől kipirult arezezal raktam zsebre a fiatal madáreszeméket s légtornász ügyességgel lekusztram a földre. Ebbeli ügyességemet pajtásaim keresére, még több izben kellett produkálnom. Mikorára a hadjáratot befejeztem, ruhám csupa rongy, arezom pedig merő seb volt. De mit törődtem én ezzel, mikor zsebeim tele voltak éhes csipogással jajgató fiókkal. E gazdag zsákmánnyal megrakodva lelkendezve siettünk haza.

Sötét este lett már mire a faluba értünk. Én teljesen megfeledkeztem fészkezés nyújtotta örömiükben arról a bizonyos dologról.

Mit sem gyanítva, vig fűtűrészéssel léptem át a küszöböt, de alig hogy betettem magam mögött az ajtót, hát lekaptak lábamról, s ismét elhúszgoltak amúgy istenigazában. Az ágyban aztán elmélkedhettem a „klipit” és „klapat”, a „letra”, a „rák”, a „hidegfürdő”, a „fészkezés”, a „szabad” és „nem szabad” közti összefüggésről.

A fészkezésért másnap külön kivételtem részemet, s a fiókákat vissza kellett vinnem oda, a honnét elloztam.

— De mikor mindennek csak, az az átkozott „klipitrokkapatorium” az oka...

A fenti eset igen óvatossá tett. A „klipitre” ezután vigyáztam, mint a szememfényőre.

mányozásáról és a miniszterium és a kamara ösztöndíjaival a kerületből kiküldött tíz iparos, kereskedő és ipari munkás párisi tanulmányjáról, továbbá a Szabadkán augusztus 15-én rendezett helyi parvásról és az ott tartott értekezletről, mely egy 1904-ben Szabadkán rendezendő Baes-Bodrog megyei ipari és gazdasági kiállítás tervezetét tárgyalta le és fogadta el, Beható véleményes jelentést fogadott el a teljes ülés a *biztosítási törvénytervezetről*. A vélemény a törvénytervezet több szakaszának módosítását kívánja indokoltan. Lényeges a kamara azon észrevétele, hogy a javaslat harmadik fejezetében és illetőleg az ezzel összefüggésbe hozható átmeneti intézkedéseknél alaposan megváltoztatandó intézkedésekre volna szükség. Amennyiben nevezetesen — így szól a kamarai vélemény — itt „betegsegélyző, temetkezési kihazasítási és ellátási rokkantakat, özvegyeket és árvaakat segélyező jótékony egyesületek”-ről van szó, különösen a már fennálló ily egyesületek tovább működhetését biztosító ily átmeneti intézkedések volnának teendő, melyek mellett nem csupán az állami biztosítási hivatal tetszésétől függne azok további fennállása. A kamara a kívánságainak indokait csak röviden utal a fennálló és mathematikai alapon bár kifogásolható, de céljaikat azért teljesen beváltó társadalmi egyesületekre és különösen azon ipari és kereskedelmi körök által utóbb alakított és tervezett nyugdíj-egyesületekre, melyek fennállását és szervezkedését a legnagyobb fontosságú szociális érdekek követelik és amelyekre nézve az ily intézmények fennmaradását a legvégső lehetőségig biztosító rendelkezések és átmeneti intézkedések volnának a törvénybe főveendő. Mert ha már maga az állam nem gondoskodhatik az iparos, kereskedő és munkás körök rokkantsági és agkori ellátásának általánosan kötelező berendezéséről, kétségkívül a legmesszebb elmenő figyelmet érdemlik az ilyen, önkényt és maguknak az érdekelteknek nehéz áldozatival létrehozott intézmények. És ha egyrészt teljesen indokoltnak tartja is a közös bizottság, hogy a társadalmi uton létesített ellátási intézmények megbízhatósága és minden eshetőségre való fizetőképessége törvényes rendelkezések által biztosítottassék, másrészt eleve magában a törvényben volnának meghatározandók, kivált azok a feltételek, melyek mellett a már létező intézmények, az önkényes szolgáltatást teljesítő tagokat túl nem terhelő módon fenn tarthatók, mert egy-egy ily, nagynehezen létesített intézménynek elviselhetlen megrendszabályozása, avagy éppen fölőslatása ismét sok évre kihatóan visszavetné az amugy is küzdelmes társadalmi szervezkedés nagy jelentőségű szociális ügyét. Kapcsolatosan ezzel a kérrrel pedig előterjeszté a kamara még azt is, hogy a törvényjavaslat-tervezet 34. §-ban és több következő szakaszában meghatározott rendbíróságok és pénzbüntetések ne az államkincstár illeték, hanem éppen a társadalmi uton létesített és a tagok befizetésére utalt nyugdíj-egyesületek alapjaira fordíthatóan olykép, hogy azokat az állami biztosítási hivatal a tagszámokhoz arányosan évenként fölőslathassa az ily egyesületek között. Fölterjesztést határozott el a tel-

jes ülés, hogy a *kamara újjáalakítása* végett rendelkezje el a kereskedelemügyi miniszter az új tagválasztásokat. Fölterjesztést határozott el a teljes ülés a szegedi ipartestület beadványra folyóttan a *visszamaradt zálogtárgyakkal* való kereskedés korlátozása végett. Megállapította a teljes ülés a kamara 1901-ik évi költségvetését, mely szerint a bevételek előirányzata 43554 korona, a kiadásoké 39652 korona, a fölösleg 3902 korona. A kiadási előirányzatban 9000 korona van folyóveve ipari és kereskedelmi célokra. Élénken foglalkoztatja a kamarai kerület iparosait a szegedi ipartestület által tervezett *nyugdíj-egyesület* ügye. A *palánkai* ipartestület, az alapszabályoknak a Szegeden jelen nem volt környékbeli ipartestületekkel leendő további ismertetéséjezából október 21-én értekezletet tart, melyre a kamarát meghívta. Ezen az értekezleten a kerület tíz ipartestülete fog küldöttek által résztvenni. Tárgyalta még a kamara Hegedűs kereskedelemügyi miniszter ma érkezett leiratát arról, hogy az országos vásárook ügyének mielőbbi rendezése a kisipar védelme szempontjából immár sürgős feladattá váltván, a rendezésnél követendő irányelvek minél helyesebb megállapítása céljából, még a folyó évben egy alapvető statisztikai felvételt kíván végrehajtani. — A tervezett adatgyűjtés szakemberek közreműködésével tervezetik és azért közösenként igénybevételek az iparosok segédkezése, a begyűjtendő adatok felülvizsgálása pedig törvényhatóságunkon történik, amely munkához két kamarai tag küldendő ki. A teljes ülés örömmel fogadta a vásárukról rég sürgetett rendezésének tervét és a felülvizsgálathoz minden törvényhatóságba két-két kamarai tagot küldött ki.

Vívőkola. *Agrina* J. Gyula vívómester vívótanfolyamát a „Nemzeti Szállóban” már megnyitotta és volt alkalmunk kitűnő tannomszeréről meggyőződést szerezni. Igen sajnós, hogy ifjúságunk oly keveset érdeklődik a vívás sportja iránt és a jeles mestert oly lanyha partfogásban részesíti. Amint értesülünk, a helybeli Athletikai Club Agrinát szerződötteti akarja.

Agyon forrázott gyermek. A vigyázatlanság áldozata lett egy ártatlan kis gyermek. Avramon Miladinka 6-becsei, alig két éves kis leányt a nénjére bízva, itthon hagyták a szülők. A néne levest főzött és mikor elkészült, a forró ételt a táblán a földre tette. Mig másfelé járt, a kicsi a táblához lépett és belebukott. Bal karját és arczát teljesen összeégette. Az ártatlan kicsike öt napi iszonyu kínlás után égési seibeibe belehalt.

Gyermekgyilkosság. A szabadkai IV-ik kör, iskola nyitott kutjából egy csecsemő hulláját halaszták ki f. hó 9-én délután 5 óra tájban. A hulla rongyokba volt burkolva és tégladarabok voltak hozzá kötve, valószínűleg a lelketlen anya kötötte oda, hogy csakugyan lemerüljön az ártatlan teremtés. Simonkócs Rókus rendőr találta fel véletlenül. A vödör esett a kutba s vadmaeskával kihúzni akarta, de a csecsemő hullája akadt a horogra. Mikor kihúzta, elámult a leleten. Azonnal értesítette a rendőrséget és a soros rendőr-

kapitány és rendőrbiztos azonnal kimentek a helyszínre, jegyzőkönyvet vettek fel és a hullát a bonczháza vitették. A bűnös anyát keresik.

Felakasztotta magát. Özv. Beer Fülöpné topolyai lakosnak Izidor nevű 17 éves fiát folyó hó 1-én reggel a padláson nyakánál fogva egy szarító kötélen függve holtan találták. Az orvosi szakvélemény megállapította, hogy a fiu öngyilkosságot akart elkövetni, halálát azonban nem a kötélen okozta, hanem az, hogy abban a pillanatban, midőn a hurkot nyakára tette, megijedt és farkasgöresőt kapott. Anyját, ki Baján volt a piacon, rögtön hazahívták, ki, midőn a szerencsétlenségről értesült, eszméletlenül összeesett s az előhívott orvosnak csak nagynehezen sikerült őt eszméltre hozni. A fiu öngyilkosságának oka nyilván az előző napon anyjával történt összezűzalkozás, mert valami miatt összeháza, elment hazulról és többé nem is látták háza jönni, az öngyilkosságot még este követte el, azonban csak reggel vették észre, mert anyja azt hitte, hogy csupán daczból maradt ki egész éjjel. Temetése 2-ikán volt és mert az orvosi vélemény szerint, halálát nem a kötélen okozta, megengedték, hogy a sorban temessék el.

Büntény vagy öngyilkosság? Egy halálos végű mérgezési eset foglalkoztatja most az újvidéki rendőrséget. Parag Eszter, újvidéki családny Jereimovits tengeri-utcai kereskedőnél volt alkalmazásban. E hó 7-én d. e. 1/211 órakor gyomorgöresőkről panaszkodott és rövidre rá eszméletlenül öszerogyott. Az előhívott orvosi segély — dr. Jójkics Mladen városi főorvos — kolerint állapított meg és a leányt azonnal a városi kórházba szállíttatta, hol a szerencsétlen leány d. u. 1/23 órakor nagy kínok közt meghalt. Dr. Stroné Ferenc kórházi orvos, a kórházban megvizsgálta a leányt és nem kolerint, hanem arzénium mérgezést állapított meg. A rendőrség széles körben megindította a vizsgálatot, hogy kiderítse, öngyilkossági eset vagy büntény fordult-e elő? A vizsgálat lesz hivatva ezen ügyben mielőbb világosságot deríteni.

Ügyvéd a vádlottak padján. Szerencsétlen családi körülmények súlyos anyagi zavarba sodorták Milassin Miklós dr. szabadkai ügyvédet. Ügyfelei közül egyik-másiknak pénzt a saját zsebjára fordította s mikor már a bajból kievészkelni nem bírt, lemondott az ügyvédség gyakorlatáról. Megbízói azonban följelentést adtak be ellene, többek között a Hazai első takarékpénztár is, amely pénztárazatnak 3000 koronájával nem számolt el. Ebben az ügyben a szabadkai bír. törvényszék 9 havi börtönrre ítélte, amit a szegedi bír. ítélőtábla és a kuria is helybenhagyott. A napokban egy másik sikkasztási ügyben volt ellene a főtárgyalás kitűzve. Boldizsár István bodrog-balási lakos megbízta egy 246 koronás követelésének behajtásával. Milassin dr. még 1897. évben megkapta az összeget Gabrics Boldizsár alperestől, de nem küldte be felének, daczára annak, hogy ez többször sürgette. Boldizsár ügyvédi panaszt emelt ellene s a pört meg is nyerte, de nem hajthatta be az ügyvéden, a miért büntető följelentést adott be ellene. A tárgyaláson panaszos nem jelent meg, nélküle pedig a tárgyalás nem volt megtartható, miért is elnapolták.

Szerencse a szerencsétlenségben. Az élethen már közmondássá vált, hogy ahol legnagyobb a veszély, ott Isten keze legközelebb. Egy szerencsétlen kereskedő ugyanis jósvüzsége alapján annyira lekötötte jótámasokkal a nevét, hogy a rokonainak adott szivességi váltók lejárván, azokat kénytelen volt beváltani s mivel a mostani rossz üzletviszonyok mellett üzleti hitelét megvonták, megakadt; egy szóval tönkrement. És pedig annyira, hogy csodót kértek ellene hitelezői, sőt még vizsgálati fogságba is helyezték. A vizsgálat kiderítette, hogy a vagyonbuktott kereskedő ártatlan s a sokat zaklatott ember alig várta, hogy a fogházból kiszabaduljon. Éppen aztán, midőn kiszabadult volna, meglátgatta felesége, aki összekuporgott pénzen Török A. és Tsa bankházában vásárolt egy osztályosjegyet s szerencséjére egy nagy nyeregmenty ütött meg. A szegény, másik hibája folytán tönkrement családapá, visszanyerte becsületét, vagyonát, nevét és Török B. bankházának köszönhette mindezt. Ezen bankház, melynek V. Váci-kört 4-ik sz. alatt főüzlete és IV., Múzeum-kört 11., továbbá VI., Erzsébet-kört 54-ik sz. alatt fióküzletei vannak, amugy is ismeretes szerencséséről, figyelmességéről és pontosságáról vevőivel szemben. E ezeg mai mellékletére felhívjuk a figyelmet.

Világhírű munka magyar nyelven. *Brehm Alföldnek* az állatvilág ritka tehetőségű megfigyelőjének és kiváló zoológiai írónak „Thierleben” című tíz kötetes munkája legközelebb magyar nyelvű kiadást ér. A világhírű mű, mely gyors egymásutánban angol, francia és olasz átdolgozásban látott napvilágot, a *Légrády testvérek* kiadásában, az eredetivel azonos terjedelemben s ugyanolyan díszes kiállításban fog megjelenni. A kiadó ezeg a műnek átültetésére egyik legjobb szakembert, *Méhely Lajos* tanárt és akadémikust nyerte meg s a hazai olvasó közönség bizonyára örömmel vesz tudomást a nagy nemzeti vállalkozásról.

Óra előtt megnéztem, hogy van-e fogyatkozás Csuka uram türelmében, s ha volt, úgy a hiányt mindig feltöltöttem.

Ilyenkor nagyokat hunyorított rám az öreg, s bozontos vörös bajusza alól felém röpített egy-egy köszönés fele mosolyt. A lecke nem tudás természetesen elnézetelt. Csutorája után engem szeretett legjobban. Azaz mit is mondok! nem a csutorája, hanem a pipája után!

Mert hogy beszédem egész legyen, még azt is megszomgom, hogy erősen *szutyakolt* az öreg.

Volt neki ugyanis egy kivenhedett *cseserip pipája*, — szutykander — melyet még a nyolczadik úkapjától örökölt. Vigyázott is rá az öreg, s hűsögesen agyarái között hordta éjjel-nappal. Valóságos füstfellebbe burkolta magát, s mi többnyire csak a füstöt, nem pedig a tanító bácsilátaltak.

„Köd előttem, köd utánam!” — volt mester uram jelszava.

E híres pipa képezte a „nagynevű” mester „harmadik főrszét.”

De azért testes-telkes-től egy egyedet képezett a csutora, a pipa meg a Csuka. Nem lehetett hát Csuka uramat másképp látni, mint a „csutora” és „pipa” társaságában. . . . A mint említém békésen folytát a dolgok egy darabig, a mikor egyszer csak beült a krach! Ugyanis a hónap már az utoljást járta.

Következik tehát, hogy Csuka mester uram erszénye haldokló félben volt, s ezt mi kegyetlenül megérezttük. A komisz jószág mindig előbb kifogyott mint mielőbb még az órának vége lett volna. Hiába vett be Csuka uram koronkint kevesebb türelmet még is előbb elfogyott az ebadta! Ezt pedig különösen én éreztem. A hogy szeretett engem az öreg azelőtt, épp úgy nem szeretett

most. Olyan argus szemekkel nézett rám, hogy a legesekélyebb ferde mozdulatomat is észre vette, s rögvést dupla ternőt fizetett ki. Feleleteimmel pedig egyáltalán nem volt megelégedve.

Az állapotok végre is türethetlenné kezdtek válni, s kénytelenek voltunk újra a mi szakálunkra megtöltetni a híres „*klapatoriumot*.” A „csutora” meg a „pipa” éjjel a tanterem egyik szögletében aludt. Korán reggel Csuka uram kedves „*oldal-bordája*” — a jó Juczi asszony, tele töltötte türelmem a nevezetes kulacsot, s megtömté „*szűz*” dohánnyal a még nevezetesebb pipát. Így aztán Csuka uramnak egyéb dolga nem volt, minthogy reggel nyakába akasztja és agyarái közé illeszse kiegészítő részeit. Hónap utolján mindig kevesebb és kevesebb türelmet töltött bele a hű életpár, úgy hogy az utolsó napokban már rank maradt Csuka uram kiegészítő részeinek gondozása. Ilyen esetekben aztán ram ruházta az osztály a nevezetes tagoknak kezelését. Mindig meg is feletem hűsögesen ennek a „*disz*” hivatalnak.

Reggelenként megtöltöttem a *hasast* s megtömtém a nevezetes *szutykandert!*

Egyszer a rendestől eltérőleg este töltöttem türelmet a csutorába, a mit teljes életemben banni fogok, — az az még most sem tudom, hogy örüljek-e, vagy pedig szomorkodjam rajta.

Ugyanis a Darazsék Bandija valahogy megsejditette ezt a rendkívüli esetet s több *jó torkú* kollégájával beosonva, szépen elfogyszották Csuka uram türelmét. . . .

Az iskolában feltűnt, hogy több fiu hiányzik, köztük a Darazsék Bandija is.

Ugyan mi lehetett ezeket?!

(Folyt. köv.)

Öngyilkosság a temetőben. Szabadkán, a halottak csendes birodalmában öngyilkosságot követett el egy fiatal leány. Öngyilkos lett, mert szerelmes volt s szülei elleneztek a szerelmi viszonyt. Engi Mariának hívják. munkásnő volt, utóbbi időben szolgálta volt. Tegnapelőtt volt otthon utólagja a szüleinek, tegnap este összecsomagolta ruháját, irt egy levelet és letette szüleinek kapujába, azután kiment a bajai temetőbe s ott a kutba ugrott. Reggel megtalálták a ruháját a kapuban, mikor kibontották, egy papíron kuszált írással irt levelet találtak, amelyben azt írta az öngyilkos, hogy amikor a levelet olvassák, már a temető legmélyebb kutjába lesz, ne boncolják fel és ne vegyék le róla a fűzöt. Koronát vigyenek a temetésén és kriptába temessék, ha nem teszik, jaj lesz nekik. Időközben már Balázs Mihály temetőfőnök jelentette a rendőrségnek, hogy egy leány a temető kutjába ugrott. Vujkovicz rendőrbiztos és Dr. Bartha Antal törv. orvos nyomban kimentek a helyszínre, de nem huzhatták ki, miután a víz oly magas volt, hogy lemenni lehetetlen volt. A rendőrség nyomban leterjesztelte a tűzoltóságot és a vizet kiszivattyúzták s megtalálták a szerencsétlen temetőt. Nagy nehezen sikerült kihúzni, de természetesen már holtan. Az egyik rendőrkapitány vizsgálatot tartott, kihallgatta a leány huzattartozóit, de az öngyilkosság okáról nem tudtak semmit, levele e sora azonban mindent megmagyarázott: „nem szabad a legényvel beszélni”. A mentők a hullát a temető boncházában hagyták.

Magántisztviselők ügye. A *Magántisztviselők Országos Nyugdíjgyűlés* egy városunkban megalkotandó helyi választmány, illetve bizottság érdekében összeíjvetel megtartását tervezi, amelyre az itteni összes magántisztviselőket és kereskedelmi alkalmazottakat meg fogja hívni. Az összeíjvetel helye és időpontja lapunk útján fog közzétételni — esetleg külön szetküldendő meghívók által, ha ugyanis a központi igazgatósághoz (Budapest, VII. ker. Kerepesi út 78. szám alatt) intézendő bejelentések a részvételre kellő számban idejében érkeznek be. Mi örömmel üdvözljük a Magántisztviselők Országos Nyugdíjgyűlése vezetőinek (Elnök: Lukács Béla v. b. l. t. orsz. képviselő, alelnökök: Kisjókai Agoston József kir. tanácsos, orsz. képviselő és Weiss Berthold orsz. képviselő) ama komoly törekvést, hogy az ország minden nagyobb városában helyi választmányokat szándékozik létesíteni és kívánatos, hogy az érdekeltek a részvételre mielőbb és minél nagyobb számban jelentkezzenek. Az egyesület egyáltalában folyton fejlődő tevékenységet fejt ki és ennek köszönhető az az általános érdeklődés, amely minden oldalról feléje irányul. Nemesak a főváros, hanem az országnak minden jelentékenyebb városa szép számmal szolgáltatja a tagokat és ennek tudható be, hogy az egyesületnek nemesak tőkéje, hanem tartalékalapjai is jelentékenyen gyarapodnak úgy, hogy ma már az egyesület vagyona, amely egy nagy bérpalotába és értékpapirokba van befektetve, jóval felülhaladja az egy milliót. Szükségesnek tartjuk meg megjegyezni, hogy az egyesületnek nemesak minden magántisztviselő, hanem egyáltalában minden kereskedelmi alkalmazott tagja lehet.

Osztálysorsjegy-érdekelteknek. A „Nemzeti Pénzváltó Részvénytársaság” Budapest (Gizellater, Hass-palota) az ország legnagyobb osztálysorsjegy-klaráló helye, jelenleg nyitva van a nyitási és messzemenő biztonságot nyújt. Az intézet sorsjegyeket eredeti áron (utánvétel) is küld szel teljesen költésmentesen. Ezen előnyöknél fogva az intézet sorsjegyei a leggyorsabban fogynak el; ajánlatos tehát, hogy a megbízások mielőbb az intézethez beküldessenek.

Uj formák. Egy egész korszaknak jellemző adata lesz az, hogy mikor a „Magyar Szó” lelkes csapat összeállt a Szabadlányok, az Igazságnak és a Magyarságnak erős szava riadoját megteremteni: új formákat kellett megalkotnia. Az újságírásnak meglévő ezernyi sablonjait a megalkuvás, az elferdítés, a talpnyaló dicsőítés és az aggodó megjuhászkodás foglalta le magának; ám az igazmondásnak nem volt taposott ösvénye Magyarországon. Forrongó erővel kellett tehát a „Magyar Szó”-nak utat törnie a kietlen sziklaregény át. Ime, így született meg a „Magyar Szó” mai új, szokatlan, friss formájában. De csak látszólag a forma az új, valójában a tartalom az. A forma csak köntöse annak a nagy és szabad szellemnek, mely e lapnak minden rovatát irányítja. A „Magyar Szó” nem elégszik meg azzal, hogy édeskés hangú társalgója legyen a közönségnek. Harezi jelmezben s nem kozmopolita frakkot öltve áll a közdök sorai elé. Ez az egyetlen harezi, melynek nyomán nem a pusztulás, hanem a föltendülés jár: a harezi az igazságért. A „Magyar Szó” Magyarország legálissibb és legmagyarabb lapja. Harezi lap, mert hiszen ma a magyarságért Magyarország harezolni kell. De újság is, a mely olvasóit pontosan tájékoztatja, hogy mi az, a miért és mi az, a mi miatt harezolunk kell. Budapest este 6 órakor, a vidéken kora reggel ott van minden olvasó kezében, tájékoztatva őt a

nap eseményeiről s megadva neki az információkat ama nézetek felől, a melyek az ország fejlődésének irányaira nézve a közönséges mértéken felül álló hazafiak gondolkodásában kiképződnek. A „Magyar Szó” előfizetési ára: egy évre 28 korona, felévre 14 kor., negyedévre 7 kor., egy óra 2 kor., 40 fil. Előfizetéseket legelőnyösebb postautalványon közvetlen a kiadóhivatalhoz Budapest, IV. Sarkantus-utca 3. sz. alá küldeni.

Az Ország-Világ 1901. évi Almanachja. Régi szokáshoz híven jelenti az *Ország-Világ* szerkesztősége, hogy 1901. évi almanachja készülöben van és karácsony ünnepén pontosan ott lesz minden előfizetője asztalán. Nagy gond volt megállapítani, mi is legyen a díszes munka, melynek elkészítésére az *Ország-Világ* költséget és fáradságot nem kímél, mi módon örökítse meg a jellemzőbb események kiemelésével a múlt esztendő történetét és mi módon nyújtson minél több szórakoztató olvasmányt annak a nagy előfizető közönségnek, mely számban megerősödve várja kedves hetilapjának karácsonyi ajándékát. Körültekintett az év eseményein és kereste azt a kiemelkedő nagyobb jelentőségű kérdést, mely a most muló napoknál tán maradandóbb emléket fog biztosítani. És ezt ezáltal könnyen megtalálta. Rég idők titkos kívánsága élteti újra az elméket. Egyszer szalmalágnak nevezték, sokan ki is nevelték, azután elfeledték, most újra feltámadt és mind hangosabban hangzik a kívánság: **Pártoljuk a magyar ipart.** A füstlőgő gyári keményekben látja a magyar jövő gazdagságát, mely boldogulását. Miniszterek vették ajánkra e szót és lelkesen küzdenek a magyar ipar pártolásáért. Az *Ország-Világ*, mely évtizedes pályafutása alatt mindig magyar elmek munkájával magyar papíron, magyar festékekkel nyomva terjesztette a magyar érzelmet, a magyar nyelv szeretetét hazánkban, örömmel csatlakozott e mozgalomhoz és annak megörökítésére elhatározta, hogy a nevezetes mozgalom újjáéledésének esztendejében a *magyar ipart bemutatja a közönségnek.* Ime ez az *Ország-Világ* ezidei almanachjának kerete, képekben, írásban bemutatni a magyar ipart. Vezetői ebben a munkában a *magyar nők* lesznek. *Hegedűs Sándorné*, kereskedelmi miniszterünk fenkölt lelkű neje megéreztte azt, hogy ferjének törekvései, nemese intenciói csak úgy arathatnak sikert, ha a nagy munkában segítő társai lesznek a *magyar nők*, kik ha elüljárnak a magyar ipar pártolásában, akkor a küzdelem sikere előre is biztosítva van. Az ő buzgalkodásából alakult meg a *magyar nők iparpártoló bizottsága*, melyben helyet foglalnak társas életünk összes előkelőségei, lelkes, magyar érzésű asszonyok, kik példát adnak minden magyarnak egy szebb jövőért való küzdelemben. Ezek az igazi magyar urak nők fogják az almanachban az olvasóközönségnek elmondani, mi módon pártoljuk, szeressük a magyar ipart. Az ő cikkek keretében avatott tollak fogják bemutatni a *nevesebb magyar gyártelepeket, a kiváló magyar iparosokat* és meg fogják ismertetni a magyar gyártmányokat, a melyek sokszor jobbak, olesőbbak, többeterők, mint a külföldről hozott selejtes áruk. Ki fog tűnni az, hogy a magyar ipart támogatni nem áldozat, hanem jól felfogott anyagi érdekünk. És ebben a fényes keretben meg fognak szólalni a *mi iróink* is, hogy a sok tanulságos olvasmány között, szívet-lelket derítő munkáikkal szórakoztassák a közönséget. Az *Ország-Világ* összes munkatársai, kiknek munkái már eddigi almanachunkat is díszítették, odaadták munkájuk legjavát, hogy az 1901. évi almanach még szebbül, díszesebbül legyen, mint a régiek voltak. *Jókai Mór* vezetésével húsz kiváló magyar író elbeszélése és költeménye, a magyar zeneszerzők legkiválóbbjainak darabjai, számos szép illusztráció, eredeti kép fogja kiegészíteni azt a hatalmas kötetet, melyet a magyar ipar dicsőségére állít össze nagy fáradsággal az *Ország-Világ* szerkesztősége. A kötetet magát díszes naptár fogja megnyitni, jelölül, hogy ez az ajándék csak egy esztendőre szól. Jövő évre újabb díszmível kedveskedik Magyarországot legregibb szépirodalmi hetilapja. Az ajándék bolti ára 4 korona lesz, a ki az *Ország-Világ* régi előfizetője, vagy az újságra egy felévre előfizet, **ingyen** kapja. Az *Ország-Világ* előfizetési ára felévre 8 korona, az összeget az újság kiadóhivatalába, Hold-utca 7-ik szám alá kell küldeni. Olvasóink lapunk hirdetései között megtalálják az *Ország-Világ* megrendelő-levelét, a melylyel az előfizetést legezélszerűben eszközölhetik.

Urak és Hölgyek, kik gyermek biztosítás szerzésével foglalkozni akarnak, fix fizetés mellett alkalmazást nyernek. Czim: a kiadóhivatalban megtudható.

A közönség köréből. *)

Tekintetes Szerkesztő Ur!

Nagyrabecsült lapjának legutóbbi számában említés tétetik arról, hogy a tűzoltóság a „Wolner”-féle szénaégéshez későn érkezett, úgy, hogy tennivalója már nem volt.

A félremagyarázások elkerülése és a közönség tájékoztatása végett ki kell jelenteni, miszerint a késedelem omnan van, hogy a városi fogmányosok többnyire el vannak foglalva s míg a bérkocsik az őrtanyára érkeznek, itt kifognak, ismét a fecskendő és szerkocsi elé fognak, több idő telik el, tehát a késedelemzés oka kizárólag ekként magyarázható. Ezen baj orvoslása miatt a városi törvényhatóságához legközelebb kérvény nyújtatik be s remélhető, hogy a bajon rövid idő múlva már segítve lesz.

A tűz jelzésére vonatkozólag még megjegyzem, hogy a toronyőr akkor, a midőn a napnak sugarai részatosan vetődnek a kivonuló füstre, nagyon nehezen állapíthatja meg, vajjon tűz-e vagy kéményből emelkedik-e a füst? A jelzés mindazonáltal kellő időben eszközölhető.

A részjellet harangokkal is megadni felesleges volt, mivel a tűzőr a távbeszélővel utasította az őrséget a helyszínére való kivonulásra s midőn a fogmányos rendelkezésekre állott, ez nyomban meg is történt!

Mulasztás tehát minket nem terhelhet!

Mély tisztelettel kérem, hogy e néhány sornak becses lapjában helyet engedni sziveskedjék.

Kiváló tisztelettel

Baja, 1900. okt. 12. **Gardalits Lajos**
osztály parancsnok.

*E rovatban a közlemények díjtalanul közlendők, de a felelőség a beküldőt terheli. A Szerk.

Nyiltér. *)

Baja város n. é. közönségéhez!

Baja város alulírott gyógyszerészei ezennel a n. é. közönség b. tudomására hozzuk, hogy a gyógyszerárak után eddig csak Baja városában divó „százalék” engedményt beszűntettük. Ezer, közös elhatározásunk oka pedig egyrészt abban rejlik, hogy a gyógyszer beszerzési ára napról-napra fokozatosan emelkedik, másrészt pedig abban, hogy a Nméltóságú Belügyminiszterium a gyógyszer árszabványt évről-évre mind alacsonyabb minimumra szoritja, ugyanígy, hogy pontos, felelősségteljes, lelkiismeretes kiszolgálás mellett százalékot adnunk a lehetlenségek közé tartozik.

Azon biztos reményben, hogy a n. é. közönség ezen jogos elhatározásunkat elismeri és méltányolja.

Maradunk teljes tisztelettel

Lippe Ödön. Rónai Ede.
Dr. Makray László. Hoffenreich Károly.

* E rovatban közlöttekért nem vállal felelőséget a szerk.

HIRDETÉSEK.

Hirdetmény.

A község tulajdonát kepező 2 darab 4 éves fehér szőrű kan sertés — kislejtés folytán — **f. évi november hó 1-ső** napján alulírott előljároság által — a község hazánál — tartandó árverés útján elfognak adatni.

Szl. Istvánon, 1900. évi okt. 12.

Az előljároság.

Nemzeti szálloda

Budapest, Váci-utca 9.
Elsőrangú, minden kényelemmel ellátva.
Belváros legelőkelőbb helyén.
Villamvilágítás. - Felvonó (Lift). - Fürdő. - Telefon.
Restaurant és kávéház.
OLCSÓ ÁRAK.
Szobák 1 frt 20 krtól feljebb.

7361. szám
tkv. 1900.

Árverési hirdetés.

A bajai kir. tkvi hatóság közhírré teszi, hogy az árverést **Allaga Ottó** bajai ügyvéd által képviselt **Bajai takarékpénztárnak, Berger János** elleni végrehajtási ügyében 930 korona tőke, ennek 1898. évi április hó 3-ától járó 8% kamatai 90 korona eddigi, 29 korona 20 fillér ezuttal és a még felmerülő költségeknek, nomkülönbön csatlakozott **Dr. Teller Miksa** bpesti ügyvéd által képviselt **Mayer Áron** budapesti bejegyzett cégének 400 kor. tőke, továbbá 458 korona 60 fillér tőke, végül 858 kor. 60 fillér tőke után 1898. évi május hó 1-től járó 6% kamatai és 67 korona 40 fillér költség követelése kielégítése végett az 1881. évi LX. t.-cz. 144. és következő §§-ai alapján a szabadkai kir. törvényszékhez tartozó bajai kir. bíróság területén lévő, a bajai 1590. számú betétben I. a. felvett 3165. hr. 134. sz. Katona-városba, katona-utcai háza és bertelekre 1756 korona kikéltési árban ezennel elrendeli és annak Baján a tkvi árverési helyiségben (Mikolies-féle bérház 22. számú szoba) **1900. évi október hó 27-ik napjának delutáni 3 óráját** kitűzi, a midőn a fennebb körülírt ingatlan a kikéltési áron alul is eladatul fog.

Árverezők tartoznak a kikéltési ár 10%-át készpénzben vagy óvadékképes papírban a kiküldöttnek átadni.

A bántapénz az utolsó részletbe fog beszámíttatni
A kir. bíróság mint telekkönyvi hatóság,
Baján, 1900. évi július hó 19-ik napján.

Temmer kir. albiró helyett:

Dr. Magay Sándor,
kir. ítélőtáblai bíró.

10431. sz.
tkv. 1900.

Árverési hirdetés.

A bajai kir. tkvi hatóság közhírré teszi, hogy az újabb árverést **Allaga Ottó** bajai ügyvéd által képviselt **Szemző János** zombori lakosnak **Gaal József örökösei** ellen 8000 korona tőke, ennek 1891. évi szeptember 12-től járó 6% kamatai 159 kor. 80 fl. eddigi, 12 korona ezuttal és a még felmerülő költségeknek követelése kielégítése végett az 1881. évi LX. t.-cz. 144. 146. és 156. §§-ai alapján a szabadkai kir. törvényszékhez tartozó bajai kir. járásbíró-ság területén lévő, a b.-monostori 264. sz. betétben A. I. 1-2. sor. 556. és 557. hrsz. a foglalt és Kovács Mihályné Gaál Anna, Urbán Istvánné Gaál Erzsébet, kiskoru Gaál Mártha, kiskoru Gaál Miklós és kiskoru Papp István tulajdonát képező 203. ö. i. sz. ház és bertelekre 826 korona kikéltési árban ezennel elrendeli és annak B.-Monostor község-házánál **1900. évi október hó 27-ik napjának d. e. 10 óráját** kitűzi, a midőn a fennebb körülírt ingatlan a kikéltési áron alul is eladatul fog.

Árverezők tartoznak kikéltési ár 10 %-át készpénzben vagy óvadékképes papírban a kiküldöttnek átadni.

A bajai kir. bíróság mint tkvi hatóság,
Baján, 1900. évi szeptember hó 3-ik napján.

Temmer,
kir. albiró.

Az Ország-Világ megrendelő levele.

Alulírott ezennel megrendelem az **Ország-Világ**-ot, és kérem azt a czímemre október 1-től számítva rendszeresen megküldeni. Az esedékes évi előfizetési díjat, vagyis koronát a mai postával postautalványon küldöm. **Mint új előfizető** mindazokban a kedvezményekben részesülök, melyeket Önök hirdetnek. Az Almanachot kérem karácsonyra ingyen megküldeni.

Lakás:
U. p.: Névalírással.

Tessék ezt a szelvényt levágni és levelező-lapra ragasztva vagy levélben az Ország-Világ kiadó-hivatalának, Budapest, V. Hold-utca 7. szám. beküldeni.

Hirdetések olcsó áron felvételnek.

ALAPITTATOTT 1862. **SCHNETZER ERNŐ** ALAPITTATOTT 1862.

ÜVEG-, PORCELLÁN-, KÖEDÉNY-, LÁMPA-, KÉPKERET- ÉS TÁBLAÜVEG-KERESKEDÉSE
BAJÁN.

Ajánlja légmentesen záró befőttes üvegeket gyári áron.

Fehér, színes és jegeczes üvegből. Minden háztartásban nélkülözhetlen.

SZÓLLÓMOSÓ.
Minden közönséges befőttes- és uborkás üvegek legolcsóbb áron kaphatók.

Olcsó árak! Olcsó árak!

1.000.000
KORONA
ESETLEG A LEGNAGYOBB NYEREMÉNY!!

Az összes 50,000 nyeremény JEGYZÉKE.

A legnagyobb nyeremény legszerencsésebb esetben

1.000,000 korona.

A nyeremények részletes bocsátása a következő:

Készpénzben fizetendő.	1	jutalom nyer. á	Korona
	1		600000
	1		400000
	1		200000
	2		100000
	1		90000
	1		80000
	1		70000
	2		60000
	1		40000
	5		20000
	1		25000
	7		20000
	3		15000
	31		10000
	67		5000
	3		3000
	432		2000
	763		1000
	1238		500
	90		300
	31700		200
	3900		170
	4900		130
	50		100
	3900		80
	2900		40
50,000	nyer. és jut. összegben	13.160,000	

Nyujtsunk kezét a szerencsének!

Már sokan szerencsések lettek egy nálunk vásárolt sorsjeggyel!

Az egész világban a legnagyobb esélyekkel bíró m. kir. szabad. osztálysorsjáték legközelebb újból megkezdődik.

100,000 sorsjegyre 50,000

pénznyeremény jut, tehát az oldaltálló nyereményjegyzék szerint a sorsjegyek felet pénznyereménnyel huzzák ki és egy külföldi sorsjáték sem képes aránylag ilyen nagy nyereményeket felmutatni, mint a mi magyar osztály-sorsjátékunk.

Legnagyobb nyeremény szerencsés esetben

egy millió korona.

Egészben tizenhárom millió 160.000 korona lesz kihuzva és az egész vállalat állami felügyelet alatt áll.

Az eredeti sorsjegyek a tervszerű árai az I. osztályhoz:

egy nyolczad (1/8) frt —.75 vagyis 150 korona
egy negyed (1/4) frt 1.50 vagyis 3.— korona
egy fél (1/2) frt 3.— vagyis 6.— korona
egy egész (1) frt 6.— vagyis 12.— korona

utánvét mellett vagy az összeg előzetes beküldése ellenében. Hivatalos tervezet díjtalanul. Megrendeléseket eredeti sorsjegyekre

folyó évi október hó 24-ig,

kérünk hozzánk beküldeni.

Török A. és Tsa.

BANKHÁZ

Budapest, V., Váci-körút 4 a.

Fiókbankházak: IV., Muzeum-körút 11. VI., Erzsébet-körút 54.

Sok és nagy nyereményt fizettünk már ki vevőknek: és pedig rövid idő alatt körülbelül három millió koronát.

Rendelőlevél levágandó Török A. és Társa főelárusítók Budapest.

Kérek részemre I. osztályu magy. kir. szab. osztálysorsjáték eredeti sorsjegyet a hivatalos tervezettel együtt küldeni.

Az összeget kor. összegben, { utánvételezni kérem postautalvánnyal küldöm. } A nem tetsző törlendő.

Pontos cím.

Hirdetés.

A Provália utcában levő, 4 szobából 2 konyhából álló és szép rendezett kerttel bíró
SAROK HÁZAM
 szabad kézből eladó, illetve bérbe adandó és azonnal birtokba vehető. **KOCH ARMIN.**

20% engedményt kap mindenki.

GUMMI

és hálhólyag, az egyedüli legbiztosabb, legmegbízhatóbb és teljesen ártalmatlan, gyorsan és könnyen alkalmazható **óvszer** férfiak és nők részére. Ára tuezatonként eredeti párisi minőségben frt 1.-, 2.-, 3.-, 4.-, 5.-, 6.-, 7.- és frt 8.-. **Bouts americ.** tuezatja frt 3.-, 4.- és frt 5.-. **Női óvszerek:** Hasse tanár-féle frt 2.-, Mensinga tanár-féle is használható. **dr. Earlet-féle** frt 3.- darabonként. Ezen női óvszerek százszor is használhatók.

Hölgy szivacsok, valódi párisi, tuezatonként frt 2.-, 3.-, 4.- és frt 6.-.

Diana öv havi kötő nőknek, legjobb a világon, drága frt 2.50.

Kimerítő árjegyek zárt borítékban ingyen és bérmentve. Megrendeléseket pontosan és diszkrétan eszközöl utánvét mellett vagy a pénz előleges beküldése után.

J. REIF.
 Bécs, Brandstätte 3.
 1881-ben alapított hírneves higiéniai specialista cég.

20% engedmény!

ki e hirdetésre hivatkozik!

A BAJAI TAKARÉKPÉNZTÁR
 BÉRHAZÁBAN
 egy a főtérre néző
4 szobás lakás
 kiadó.

Le Griffon
 valódi francia
szivarkapapír és hüvely.
 Kapható minden jobb kereskedésben.

M.K.ECYETEM
VEGYTANI INTÉZETE:
A KRISTÁLY
 SZT. LUKÁCSFÜRDŐI
 HEÇYIFORRÁS
 IGENTISZTA
 BICARBONAT.
ÁSVÁNYVIZ
 KAPHATÓ:
 FÜSZERKERESKEDÉSEKEM
 VENDÉGLÖKEM
 ÉS MINDEN VASUTI
 ÉTKEZŐ KOCSIBAN.

Több száz kiváló orvos által ajánlva. A legizletesebb és legolcsóbb ásványviz.

Baján:

Stern Hugó, Drescher Gyula, Gludovác Ferencz utóda, Sarffenberger Lajos, Bruck Pál és Stampfl Jenő jól felszerelt fűszer-, csemege- és ásványviz kereskedésében.

100-300 frtig

havonta megkereshető bármily foglalkozású egyének által biztos és becsületesen, tökéletesen és risico nélkül, hatóságilag engedélyezett állampapírok és sorsjegyek eladásával az ország minden helyiségében.

Ajánlatok „könnyű kereset” czímen:

SINGER GYULA

hirdetési irodájába, Budapest, VI. ker. Sziv-utca 56.

Kérem tessék elolvasni!

Mondanom sem kell, hogy a légy, mely minden helyen megfordul, még ételünkbe is belakodik, ezt egy gazdasszonynak sem szabad tűrni, ezért azt ételet kell borítani, de csak a

sodrony ételborítóval,

mely nálam 8 féle nagyságban és különböző színekben a következő árakon kapható:

c/m.	18	20	22	24	26	28	30	32
fill.	40	50	60	70	80	100	120	140

de ezzel még nem tettünk eleget, mert a legyet ártalmatlanná kell tennünk, és ezt legbiztosabban csak a

sodrony légyfogóval

érhetjük el, melybe egy darabka ezukrot vagy gyümölcsöt helyezünk, mi által a legyek naponként ezrével pusztíthatók. — Egy ily sodrony-légyfogó ára 1 korona 20 fillér.

Egyszersmind ajánlom fölülmulhatlan erős és olesó

sodrony ágy- betéteimet,

melynek ára csak 8 korona, ezt kell, hogy a legszegényebb ember is megszerezze, egyrészt olesóságánál fogva, másrészt pedig egészségi szempontból, mert ezáltal a szalma kellemetlen és egészségtelen kigőzölésétől, valamint a férgek elszaporodásától megóv bennünket. Az ágy belvilágának mérete hozzám való beküldése után 1 nap alatt a legpontosabban elkészítetik.

Készíték továbbá

ruganyos kocsikulcsokat
 felakasztható és faladával 12 koronáért.

SODRONY LÁBTÖRLÖKET

(fekete v. rezsesített) nagyság szerint	c/m	30-50	30-60	30-70	40-70
és a következő árakban:	fill.	110	130	150	200

Elvállalok mindenféle **sodrony fonatokat**, kertek, szőlők, és udvarok bekerítését, kavics-kosarak, áthányó rosták föld és kavicsnak, ökör-szajkosarak, méhészt főkötők, baromfi ketrecek s minden e szakmába vágó munkák olesón, jól és a legrövidebb idő alatt szállítatnak.

ifj. **UTRY PÁL, BAJÁN.**

Kazal József könyvnyomdája
 Baján.

Mindennemű könyvnyomdai munkák a legszebb kivitelben elvállaltatnak u. m.
 könyvek, folyóiratok, ügyvédi és kereskedelmi nyomtatványok,
névjegyek, eljegyzési kártyák
 báli és esketési meghívók, gyászjelentések, falragaszok, számlák,
 körlevelek stb.